

Fragmenten uit de speelfilm 'Gandhi'

De opdracht in *Sprekend verleden* over de film Gandhi kan worden uitgevoerd met alleen de gegevens in het leerboek. Maar het is veel boeiender en waardevoller om ook de film zelf te zien. Of belangrijke delen ervan. Misschien heeft je leraar een gratis DVD ontvangen. Je kunt de DVD ook huren of aanschaffen. Met behulp van de gegevens op deze twee bladzijden kun je

op de DVD snel de filmfragmenten vinden die passen bij de opdracht over Gandhi in *Sprekend verleden*, deel 2 VMBO GT(HAVO), blz. 66-67; en VMBO BK(GT), blz. 58-59. Een verder uitgewerkte opdracht is te vinden in de werkboeken GT(HAVO), opdracht 3-12; en BK(GT), opdracht 3-11. De fragmenten 1 t/m 5 horen bij de afbeeldingen met toelichtingen in je leerboek. Fragment 6 kan aanvullend gebruikt worden. De ge-

tallen geven de tijdsaanduiding van de DVD-speler aan in: uren.minuten.seconden. De volledige film duurt 188 minuten. Op www.sprekendverleden.nl tref je onder het opdrachtnummer meer aanvullend materiaal over de film:

- Korte beschrijving van de film Gandhi
- Gesproken tekst van de film in vertaling
- Besprekingen van de film Gandhi

Fragment 1: de Zoutmars

1.58.48 - 2.05.47
Gandhi vertrekt voor de mars vanuit zijn woonplaats. De groep mensen die meeloopt, groeit onderweg, tot de stoet uiteindelijk aankomt aan de kust. Een eventuele verlenging van dit fragment: * tot 2.09.02
De Britten laten de Zoutmars toe, maar grijpen in wanneer de nationalisten het gewonnen zout gaan verkopen. Er volgen arrestaties (o.a. van Nehru). * tot 2.13.27
Van de kant van de nationalisten volgt een geweldloze 'aanval' op de Britse zoutfabriek in Dharasama. De demonstranten worden met stokslagen tegengehouden.

Fragment 2: nationalistische leiders bijeen

1.42.57 - 1.44.46
De nationalistische leiders zijn bijeen, nadat politieagenten zijn omgekomen tijdens het protest tegen de Britse katoenimport in Indië. Het gesprek eindigt met het besluit van Gandhi om te gaan vasten totdat het geweld is gestopt.

BEROEMDE FILMS

Het leven van Gandhi verfilmd

Frankrijk, Nederland en Portugal voerden oorlog om hun koloniën te behouden. Engeland zag na 1945 het eerst dat de koloniale tijd voorbij was. In de meeste koloniën gaven zij zonder strijd de macht over aan nationalistische leiders. Hun grootste kolonie was Brits-Indië (nu India, Pakistan en Bangladesj). Gandhi werd de bekendste nationalistische leider in Brits-Indië. Grote bewondering was er voor de geweldloze wijze waarop hij voor de Tweede Wereldoorlog verzet bood tegen de Engelsen. Ook onder de Engelsen. Hij kreeg veel volgelingen. Onder hen waren Nkrumah (blz. 51) en Martin Luther King (een belangrijke leider van zwarte Amerikanen). In Amsterdam werd in 1989 een standbeeld voor hem opgericht.

Beeldbron 1
Over Gandhi werd een beroemde speelfilm gemaakt. De film 'Gandhi' kreeg acht Oscars en trok een groot publiek. Dat kwam niet alleen omdat het een goede film was. Het kwam ook door de persoon Gandhi. Iemand zei van Gandhi: 'Later zullen de mensen nauwelijks geloven dat er ooit iemand zoals hij werkelijk op deze aarde leefde.'
Links zie je een scène uit de film over de Zoutmars. Een foto van de echte Zoutmars in 1930 staat op blz. 50. In de film wordt niet uitgelegd waarom die Zoutmars werd gehouden. Dat kun je op blz. 50 lezen.

Beeldbron 2
Op deze filmfoto zie je alle in de film genoemde nationalistische leiders bijeen: Gandhi, Nehru, Patel (alle drie hindoes), Azad en Jinnah (beiden moslim). In werkelijkheid zijn zij nooit allen tegelijk bij elkaar geweest. Zij hebben elkaar wel ontmoet. Maar dat was tijdens verschillende gesprekken. Daarbij ontbrak nu eens de een en dan weer de ander. In de film wordt gedaan alsof er geen andere belangrijke nationalistische leiders waren. Die waren er wel. Juist leiders die het meest met Gandhi van mening verschilden, komen in de film niet voor: Bose en Ambedkar. Zij wezen het gebruik van geweld niet af om hun doel te bereiken.

Beeldbron 3
Nehru is in de film een trouwe volgeling van Gandhi. Maar in werkelijkheid had hij andere ideeën over de toekomst van India. Gandhi wilde dat de dorpsnijverheid het belangrijkst zou worden. Nehru wilde India industrialiseren zoals in het Westen. Nehru werd na de onafhankelijkheid de eerste premier van India. Zijn ideeën werden toen uitgevoerd.

Beeldbron 4
Jinnah was leider van de moslims. De moslims waren in Brits-Indië in de minderheid (20% van de bevolking). Zij wantrouwden de hindoes (80%). Hindoes zouden nooit toestaan dat het nieuwe India een moslimwetgeving kreeg. En van moslims wordt verwacht dat zij leven naar de islamitische wetgeving. Jinnah werkte eerst nog samen met Gandhi. Maar later vond hij een eigen staat voor de moslims de enige mogelijkheid. Brits-Indië viel uiteen. Jinnah werd de eerste politieke leider van Pakistan.

Opdracht

- Welke belangrijke stukken geschiedenis liet de filmmaker weg?
- Welke belangrijke stukken geschiedenis geeft de filmmaker anders dan de werkelijkheid weer?
- Waarom zal de filmmaker stukken hebben weggelaten of anders hebben weergegeven?

In het werkboek krijg je hulp bij het beantwoorden van deze vragen.

59

Fragment 3: Gandhi en Nehru

1.18.50 - 1.20.36
Nehru komt bij Gandhi op bezoek die in de gevangenis zit. In dit fragment komt de bewondering van Nehru voor Gandhi duidelijk tot uiting.

Fragment 4: Gandhi en Jinnah

2.27.59 - 2.30.28
Lord Mountbatten arriveert in Indië om met de nationalistische leiders over de aanstaande onafhankelijkheid te praten. Tijdens een pauze in de besprekingen zijn Jinnah en Gandhi (en andere leiders) kort in beeld. 2.32.51 - 2.34.51
Gandhi probeert tevergeefs de deling van Indië in twee aparte staten (India en Pakistan) te voorkomen door Jinnah het premierschap van een ongedeeld Indië aan te bieden. Het fragment eindigt met het hijsen van de vlaggen van de twee onafhankelijke staten.

Fragment 5: de dood van Gandhi

De moordaanslag op Gandhi wordt tweemaal uitgebeeld in de film, aan het begin en aan het slot: 0.01.35 - 0.05.45
De moord wordt in dit fragment gefilmd vanuit de 'standplaats' van de moordenaar. Na de aanslag blijkt uit de filmbelden de massale belangstelling langs de route van de stoet met het lichaam van Gandhi. Ook de belangstelling van veel regeringsleiders en de pers komt in beeld. 2.52.10 - 2.56.58
De moord wordt aan het eind van de film vooral vanuit de 'standplaats' van Gandhi getoond. Na de aanslag eindigt de film met het verbranden van het lichaam van Gandhi en het uitstrooien van zijn as over het water van de Ganges.

Fragment 6: het bloedbad van Amritsar

1.20.36 - 1.25.42
Een mogelijk ander fragment dat de docent kan laten zien, is het beruchte bloedbad van Amritsar, direct gevolgd door de ondervering van de verantwoordelijke generaal Dyer (tot 1.27.24).